

694

UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 7 października 2002 r.

w sprawie wytycznych dotyczących druku i przechowywania kart do głosowania w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, Rady miasta stołecznego Warszawy i rad dzielnic w m.st. Warszawie oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, zarządzonych na dzień 27 października 2002 r.

Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. — Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 1998 r. Nr 95, poz. 602 i Nr 160, poz. 1060, z 2001 r. Nr 45, poz. 497 i Nr 89, poz. 971 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 68, poz. 632, Nr 113, poz. 984 i Nr 127, poz. 1089), art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz. 361 i Nr 127, poz. 1087) oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 127, poz. 1089) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne w sprawie druku i przechowywania kart do głosowania w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, Rady miasta stołecznego Warszawy i rad dzielnic w m.st. Warszawie oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, zarządzonych na dzień 27 października 2002 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej:
F. Rymarz

Załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej
z dnia 7 października 2002 r. (poz. 694)

WYTYCZNE

W SPRAWIE DRUKU I PRZECHOWYWANIA KART DO GŁOSOWANIA W WYBORACH DO RAD GMIN, RAD POWIATÓW, SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW, RADY MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY I RAD DZIELNIC W M.ST. WARSZAWIE ORAZ WÓJTÓW, BURMISTRZÓW I PREZYDENTÓW MIAST, ZARZĄDZONYCH NA DZIEŃ 27 PAŹDZIERNIKA 2002 R.

I.

Zasady ogólne

1. Karty do głosowania wykonuje się w sposób określony uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 września 2002 r. w sprawie ustalenia wzorów kart do głosowania w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, Rady miasta stołecznego Warszawy i rad dzielnic w m.st. Warszawie oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, stosownie do przepisów Ordynacji wyborczej (art. 113 ust. 1, art. 145 ust. 1 i art. 171 ust. 1) i ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (art. 13). Wydrukowanie kart do głosowania zarządzają właściwe terytorialne komisje wyborcze.

Na podstawie art. 23 ust. 2 Ordynacji wyborczej oraz art. 2 ust. 2 ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta wykonanie kart do głosowania oraz ich dostarczenie obwodowym komisjom wyborczym, w ramach obsługi administracyjnej terytorialnych komisji wyborczych, zapewniają:

- μ marszałek województwa — karty dla wyborów do sejmiku województwa,
- μ starosta — karty dla wyborów do rady powiatu,
- μ wójt, burmistrz, prezydent miasta — karty odpowiednio dla wyboru rady gminy, rady miasta na prawach powiatu oraz karty dla wyborów wójta, burmistrza i prezydenta miasta,
- μ właściwy burmistrz — karty dla wyboru rady dzielnicy w m.st. Warszawie.

Nadzór nad prawidłowym wykonaniem i dostarczeniem obwodowym komisjom wyborczym kart do głosowania sprawują: właściwy komisarz wyborczy, a bezpośrednio — terytorialne komisje wyborcze.

Dla wykonania tych zadań jest niezbędne współdziałanie wszystkich wymienionych organów odpowiedzialnych za prawidłowy druk, przechowywanie i dostarczenie kart do głosowania obwodowym komisjom wyborczym. Każda terytorialna komisja powinna ustalić:

- zasady kontroli poprawności ustalenia treści kart do głosowania,
- nakład drukowanych kart dla poszczególnych okręgów wyborczych,
- termin druku kart do głosowania, z uwzględnieniem korekty składów drukarskich kart,
- sposób i termin dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym kart do głosowania wraz z innymi materiałami wyborczymi, z uwzględnieniem ustaleń komisarza wyborczego w tym zakresie. Należy zauważyć, że każda obwodowa komisja wyborcza — z wyjątkiem, o którym niżej — otrzymuje karty do głosowania dla wyboru sejmiku województwa, rady powiatu i rady gminy oraz wójta lub burmistrza, zaś w miastach na prawach powiatu obwodowa komisja otrzymuje karty do głosowania dla wyboru sejmiku województwa i rady miasta na prawach powiatu, burmistrza lub prezydenta miasta, a w Warszawie — karty dla wyboru sejmiku województwa, Rady m.st. Warszawy i rady dzielnicy oraz Prezydenta m.st. Warszawy.

Do zadań marszałków województw, starostów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, a w m.st. Warszawie — także burmistrzów, należy:

- zamówienie druku kart,
- zabezpieczenie kart do głosowania w procesie druku oraz zapewnienie ich zapakowania według okręgów wyborczych i obwodów głosowania,
- ustalenie terminów i sposobu odbioru kart z drukarni, przygotowanie paczek z kartami dla poszczególnych obwodowych komisji wyborczych oraz miejsca ich przechowywania do czasu dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym.

Karty do głosowania powinny być wydrukowane **w nakładzie równym liczbie osób uprawnionych do głosowania** i przygotowane do rozprowadzenia **nie później niż do dnia 24 października 2002 r.**

2. Karty do głosowania drukuje się na papierze koloru:

białego	— dla wyboru rad gmin, rad miast na prawach powiatu i Rady m.st. Warszawy,
żółtego	— dla wyboru rad powiatów i rad dzielnic w m.st. Warszawie,
niebieskiego	— dla wyboru sejmiku województwa,
różowego	— dla wyboru wójta, burmistrza, prezydenta miasta.

W przypadku trudności w pozyskaniu papieru we wskazanym kolorze jest dopuszczalne drukowanie kart do głosowania z kolorem naniesionym jednostronnie w procesie druku.

Kolor i rodzaj papieru użyty do druku kart musi być jednakowy dla danego okręgu wyborczego.

3. Zamówienie wykonania kart dokonywane jest z zachowaniem przepisów ustawy o zamówieniach publicznych, jeśli wartość zamówienia netto przekracza 3 000 euro. Dopuszcza się wykonanie kart w systemie tak zwanej małej poligrafii, pod warunkiem zachowania zasad określonych w niniejszych wytycznych.

Za wybór sposobu wykonania kart i wykonawcy odpowiada podmiot zapewniający obsługę administracyjną właściwej terytorialnej komisji wyborczej.

4. Warunki, jakim powinna odpowiadać karta do głosowania, zostały określone w art. 114 i 115 Ordynacji wyborczej i w art. 14 ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta oraz w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 września 2002 r. w sprawie wzorów kart do głosowania w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, Rady m.st. Warszawy i rad dzielnic w m.st. Warszawie oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Należy zwrócić szczególną uwagę, aby przy oznaczeniu numeru okręgu wyborczego na kartach zamieścić dokładną nazwę rady (u góry po lewej stronie karty), np.

„Okręg wyborczy nr	„Okręg wyborczy nr	„Okręg wyborczy nr .....
dla wyboru Rady Gminy Szczawin”	dla wyboru Rady Powiatu Kutnowskiego”	dla wyboru Sejmiku Województwa Mazowieckiego”

W przypadku gdy ustalona w statucie nazwa rady pisana jest z przyimkiem „w” przy nazwie miejscowości, oznaczenie karty do głosowania będzie brzmiało np. „Okręg wyborczy nr ..... dla wyboru Rady Gminy w .....

Karta do głosowania w wyborach wójta, burmistrza i prezydenta miasta (u góry, po lewej stronie) ma oznaczenie np. „Wybory Wójta Gminy Szczawin”; „Wybory Burmistrza miasta Kutna”; „Wybory Prezydenta m.st. Warszawy”.

Napis na środku karty do głosowania należy dostosować do wyborów, których karta dotyczy, czyli „Karta do głosowania w wyborach do rad gmin”, „Karta do głosowania w wyborach do rad powiatów”, „Karta do głosowania w wyborach do sejmików województw”, „Karta do głosowania w wyborach do rad dzielnic w m.st. Warszawie”, „Karta do głosowania w wyborach wójta, burmistrza, prezydenta miasta”, a poniżej „w dniu 27 października 2002 r.”.

Należy bezwzględnie przestrzegać zasady, iż wielkość i rodzaj czcionek użytych do druku kart do głosowania dla danego okręgu wyborczego musi być jednako dla wszystkich list kandydatów i kandydatów na tych listach.

Stosownie do przepisów Ordynacji wyborczej karty do głosowania opatruje się pieczęcią właściwej terytorialnej komisji wyborczej. Czynność ta powinna być dokonana w procesie druku z matrycy wykonanej z odciśnięciem pieczęci właściwej komisji.

II.

Ustalenie treści i zarządzenie druku kart do głosowania

5. Treść kart do głosowania ustalają właściwe terytorialne komisje wyborcze odrębnie dla każdego okręgu wyborczego przed zarządzeniem ich druku. Gminna (miejska) komisja wyborcza ustala także treść karty do głosowania w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Czynność ta wymaga szczególnej staranności:

- 1) każda lista kandydatów na radnych powinna zawierać oznaczenie: „Lista nr .....” oraz nazwę lub skrót nazwy komitetu wyborczego. Zwrócić należy uwagę, aby lista była oznaczona nazwą lub skrótem nazwy komitetu wyborczego **w brzmieniu ustalonym w pkt III na stronie 2 protokołu rejestracji listy kandydatów;**
- 2) **listy na karcie do głosowania powinny być uszeregowane w jednej kolumnie lub kolumnach w kolejności nadanych im numerów;**
- 3) **nazwiska i imiona kandydatów muszą być uszeregowane w kolejności identycznej jak w rejestrze list kandydatów;**

4) w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) nazwiska kandydatów uszeregowane są w kolejności alfabetycznej, a pod nazwiskiem i imieniem (imionami) kandydatów umieszcza się adnotację: „zgłoszony przez .....” z nazwą lub skrótem nazwy komitetu wyborczego, który zgłosił kandydata. W przypadku jednakowych nazwisk należy uszeregować te nazwiska w kolejności alfabetycznej imion.

W trakcie tej czynności należy raz jeszcze upewnić się, czy uszeregowanie jest właściwe i czy w pisowni nazwisk i imion kandydatów nie ma błędów, porównując pisownię każdego nazwiska i imion z protokołem rejestracji kandydata oraz złożonym przez niego oświadczeniem o zgodzie na kandydowanie.

Sprawdzenia wymaga, czy na karcie do głosowania nie pominięto żadnego zarejestrowanego kandydata i żadnej listy oraz czy uszeregowanie list odpowiada nadanym im numerom.

W przypadku skreślenia kandydata z listy kandydatów pomija się w treści karty do głosowania skreślonego kandydata, zmieniając odpowiednio numery przy nazwiskach pozostałych kandydatów.

Unieważnienie rejestracji listy kandydatów nie powoduje zmiany numerów nadanych pozostałym listom.

Treść informacji o sposobie głosowania, zgodnie z wzorami określonymi w załącznikach nr 1 i nr 1a do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 września 2002 r. w sprawie ustalenia wzorów kart do głosowania..., należy dostosować do warunków każdego okręgu wyborczego (w gminie do 20 tys. mieszkańców) przez wpisanie w miejscu kropek liczby kandydatów odpowiadającej liczbie mandatów w okręgu.

6. Karty do głosowania w wyborach do rad gmin w gminach do 20 tys. mieszkańców drukowane są w formatach od A-5 do A-3, a do pozostałych rad i sejmików województw w formatach od A-5 do A-2 w zależności od liczby zarejestrowanych list i kandydatów na tych listach.

W wyjątkowych wypadkach, gdyby format A-2 nie pozwalał na pomieszczenie wszystkich list, karty do głosowania mogą być wykonane w formie zbroszurowanej w formacie A-5 lub A-4. Wzór takiej karty określa § 2 ust. 4 i ust. 8 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 września 2002 r. oraz załącznik nr 2a do uchwały. Karta zbroszurowana jest również drukowana jednostronnie. Strony takiej karty są numerowane i opatrzone pieczęcią terytorialnej komisji wyborczej, a **oznaczenie miejsca na odcisk pieczęci obwodowej komisji wyborczej umieszcza się tylko na pierwszej stronie.**

Listy kandydatów umieszczone na karcie do głosowania w kolumnach powinny być oddzielone liniami pionowymi i poziomymi.

O ustaleniach dotyczących druku karty w formie zbroszurowanej terytorialna komisja wyborcza powiadamia komisarza wyborczego.

7. Karta do głosowania w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) drukowana jest w formacie A-5 do A-3 lub B-5 do B-3 w zależności od liczby zarejestrowanych kandydatów. Nazwiska kandydatów mogą być umieszczone w jednej lub dwóch kolumnach. Wzory takich kart do głosowania określają załączniki nr 3 i 3a do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej. W wypadku głosowania na jednego kandydata karta do głosowania ma format A-6 i jest wykonywana według wzoru stanowiącego załącznik nr 3b do wspomnianej uchwały.

8. Wskazane jest, aby w trybie nadzoru komisarz wyborczy, przy pomocy dyrektora delegatury Krajowego Biura Wyborczego, sprawdził prawidłowość ustaleń przez terytorialne komisje wyborcze treści kart do głosowania.

W przypadku stwierdzenia omyłek lub innych uchybień niezbędne jest sprostowanie ich przez właściwą komisję wyborczą.

9. Dla zapewnienia wydrukowania odpowiedniej liczby kart do głosowania właściwa terytorialna komisja wyborcza powinna sporządzić zestawienie obejmujące dla każdego okręgu wyborczego liczbę kart do głosowania podlegającą wydrukowaniu (nakład). **Przy ustalaniu nakładu kart należy kierować się liczbą wyborców zamieszczonych w spisach wyborców dla danego okręgu wyborczego.**

W okręgu obejmującym więcej niż jeden obwód należy dodatkowo podać liczbę kart, jaką należy dostarczyć do każdego obwodu głosowania, który wchodzi w skład tego okręgu.

Zestawienie, o którym mowa, terytorialna komisja wyborcza przekazuje wraz z treścią kart do głosowania organowi, który zleca druk kart.

10. **Druk kart do głosowania powinien się odbywać z zachowaniem warunków najwyższej staranności**, albowiem przy znacznej liczbie zarejestrowanych list oraz dużej liczbie nazwisk kandydatów możliwość popełnienia błędów w druku jest bardzo duża.

W celu wykluczenia takich sytuacji wprowadza się następujące **zasady kontroli druku kart — do bezwzględnej przestrzegania:**

- 1) korektę składów kart do głosowania prowadzą dwa niezależnie od siebie działające zespoły wyznaczonych pracowników urzędu marszałkowskiego, starostwa powiatowego, urzędu miasta, urzędu gminy lub urzędu dzielnicy odpowiednio do rodzaju kart do głosowania. Stwierdzone błędy oba zespoły wzajemnie konfrontują i przekazują kierownikowi drukarni, zatrzymując po 1 egz. odbitki karty. Po usunięciu błędów zespoły prowadzą ponowną korektę na podstawie materiału wyjściowego, tj. ustalonej treści karty,
- 2) ostatecznej kontroli jakości składu karty do głosowania dokonują wyznaczeni członkowie terytorialnej komisji wyborczej, którzy informują, iż można uruchomić druk pełnego nakładu karty, i wspólnie podpisują kartę do druku.

III.

**Przechowywanie kart do głosowania
do czasu ich dostarczenia
obwodowym komisjom wyborczym**

11. Wydrukowane karty do głosowania dla wyboru danej rady powinny zostać zapakowane według obwodów głosowania i odpowiadających im okręgów wyborczych oraz właściwie oznakowane (z podaniem nazwy rady gminy, powiatu, sejmiku województwa, nr okręgu wyborczego i nr obwodu głosowania). Karty do głosowania w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) powinny być pakowane według obwodów głosowania z podaniem nazwy gminy (miasta).

Paczki z kartami do głosowania powinny być oznakowane w sposób następujący:

KARTY DO GŁOSOWANIA	KARTY DO GŁOSOWANIA
Wybory do Rady Gminy	Wybory Wójta Gminy
.....	.....
Obwód głosowania nr	Obwód głosowania nr ....
Okręg wyborczy nr	
Liczba kart do głosowania	Liczba kart do głosowania .....
Podpis pakującego	Podpis pakującego
.....	.....

Analogicznie oznakowane powinny być paczki z kartami dla wyboru Rady m.st. Warszawy, rady dzielnicy w m.st. Warszawie, rady powiatu i sejmiku województwa.

IV.

**Przekazanie kart do głosowania
obwodowym komisjom wyborczym**

Komisarz wyborczy określa tryb przekazania kart do głosowania obwodowym komisjom wyborczym (art. 113 ust. 1 Ordynacji wyborczej i art. 14 ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta).

Przekazanie kart do głosowania powinno nastąpić w formie protokolarnej. Karty do głosowania przyjmują co najmniej dwie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca.

Dokument potwierdzający przyjęcie kart, ze wskazaniem ich rodzajów i liczby, należy sporządzić w dwóch egzemplarzach; jeden dla obwodowej komisji, drugi dla osoby dostarczającej.

Karty do głosowania należy dostarczyć obwodowym komisjom wyborczym w przeddzień głosowania. Ustalając tryb dostarczenia kart, komisarz wyborczy może ustalić inny termin dostarczenia kart.

Należy dążyć, by karty do głosowania były dostarczone każdej obwodowej komisji wyborczej jednocześnie i każdego rodzaju w jednakowej liczbie.

V.

Dodatkowy druk kart do głosowania

12. W razie zmiany lub unieważnienia rejestracji listy albo skreślenia kandydata na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) terytorialna komisja wyborcza zarządza — jeżeli jest to możliwe — wydrukowanie kart do głosowania według nowego ich brzmienia oraz poleca protokolarne zniszczenie poprzedniego nakładu.

Jeżeli wydrukowanie nowej karty do głosowania nie jest możliwe, terytorialna komisja wyborcza obowiązana jest sporządzić informację o nowym prawidłowym brzmieniu karty do głosowania (przez odzworowanie jej z wykreślonym nazwiskiem kandydata i adnotacją „skreślenie z zarejestrowanej listy” z utrzymaną bez zmian numeracją pozostałych kandydatów lub z adnotacją przy liście „unieważnienie rejestracji listy”). Informacja ta powinna być umieszczona w widocznym miejscu w lokalu wyborczym. O skreśleniu nazwiska kandydata lub unieważnieniu rejestracji listy członkowie obwodowej komisji wyborczej powinni również ustnie informować wyborców.

Obwodowa komisja wyborcza nie jest uprawniona do dokonywania skreśleń lub poprawek na kartach do głosowania.

Konieczne jest zapewnienie dyżuru w przeddzień wyborów w zakładach drukujących karty.

VI.

**Druk kart do głosowania w ponownym głosowaniu
na kandydatów na wójta, burmistrza,
prezydenta miasta**

13. Jeżeli w pierwszym głosowaniu nie dokonano wyboru wójta (burmistrza, prezydenta miasta), terytorialna komisja wyborcza ustali treść karty do głosowania w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w ponownym głosowaniu.

Kartę do głosowania drukuje się **na papierze w kolorze różowym, w formacie A-6** i według wzoru stanowiącego załącznik nr 3c do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 września 2002 r. w sprawie ustalenia wzorów kart do głosowania.

Kontrola druku kart do głosowania, sposób ich pakowania i dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym powinny być analogiczne do trybu postępowania w związku z głosowaniem przeprowadzonym w dniu 27 października 2002 r. Druk i pakowanie kart do głosowania powinny być **zakończone do dnia 7 listopada 2002 r.**